

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—
POLUGODIŠNJE I TROMJESECNO SURAZMjERNO MIJESECNO
K 120.— POJEDINI BROJ 10 PARA.— OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -

TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. :::

UREĐENIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBĆIN. PERIVOJA. — VLASTNIK. IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUZNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U.Z.S.O.J. =

GOD. III.

BR. 13. (243.)

Na Balkanu.

BEĆ, 19. siječnja. Službeno se saopće:

Na južnom ratištu položaj je nepromijenjen.

Galicija, Karpati i Bukovina.

BEĆ, 19. siječnja. Službeno se saopće:

U Poljskoj i u zapadnoj Galiciji vodi se artiljerijska borba.

Na Karpatima nije se ništa dogodilo.

Kod Jakobenja u južnoj Bukovini bio je ruski nasrtaj uz težke gubitke po protivnika odbiven.

U Rusiji.

BERLIN, 19. siječnja. Službeno se saopće:

Na istočnom ratištu vrijeme je bilo vrlo nepovoljno.

U istočnoj Pruskoj ništa nova.

Kod Radzanova, Biezuma i Siepřeca Rusi su bili uz težke gubitke potisnuti. Više stotina Rusa je bilo zarobljeno.

Zapadno od Visle i istočno od Pilice položaj je uopće ne promijenjen.

Sa francuskog ratišta.

BERLIN, 19. siječnja. Službeno se saopće:

Na zapadnom ratištu, izuzev neznačnih čarkanja, na čitavome frontu vodili su se samo artiljerijski bojevi.

Proturatno gibanje u Italiji.

Socijalističke skupštine.

(Brzojav Kor. Bureau.)

RIM, 19. siječnja. Uprava socijaldemokratske stranke prihvatala je rezoluciju u kojoj se naglašuje stanovište u pogledu neutralnosti Italije.

Nadalje je zaključeno da se, za ojačanje propagande protiv Rata, sazovu javne prosvjedne skupštine za 21. i 22. ovog mjeseca.

Tursko-ruski rat

CARIGRAD, 19. siječnja. Glavni kvartir saopće:

Naše u Kavkazu operirajuće čete brane žilavo svoje položaje protiv

Rusa, koji pretežitom jakošću bojnih sila napreduju.

Pokušaj neprijatelja, da opkoli jedno krilo jednog našeg vojnog zabora, izjavio se.

Nakon sudara između našeg i ruskog konjančića zapadno od Choi nepriatelj se dao u bijeg, nakon što je ostavio na bojnom polju više mrtvih i ranjenih.

Pariz u mraku.

BERLIN, 20. siječnja. „Vossische Zeitung“ ponavlja vijest „Kölnische Zeitung“, da je pariški policijski prefekt naredio, da u Parizu i u predgrađima do zalaza sunca do ishoda u svim rasvjetljenim stanovima moraju se prozori zastrići zastorima, ili pale prozorni kapci da se imaju držati zatvoreni.

Rasvjeta javnih zgrada ograničena je na najnužnije. Rasvjeta gostiona i dućana sasma je obustavljena. Rasvjeta ulica je ograničena.

Nemiri u Makedoniji.

SOLUN, 19. siječnja. U Skoplju, Stipu i u drugim mjestima Makedonije došlo je do žestokih, djelomično i krvavih bojeva, uslijed toga što su muslimani pozvani u vojnu službu. Muhamedanci su u velikome broju pogubljeni u gore.

I veliki broj Izraelitica pobjegao je u Bugarsku.

CARIGRAD, 19. siječnja. „Turan“ saznaće, da sa Srbima u Koepriju bacali bombe te u muslimanskoj četvrti grada masakrirali 70 osoba.

POTRES U ITALIJI.

RIM, 19. siječnja. Jutros rano promjelje se vijest da se je potres pojavio i u Kalabriji. Radi se samo o tome, da se je u okolišu Consenze 15 časa iza ponoći osjetila trešnja, koja nije nanijela nikakve štete.

Talijanski parobrod „Varese“ udario o minu i potonuo.

BEĆ, 19. siječnja. Ck. Dopisni Ured saopće:

Talijanski parobrod „Varese“ doplovio je jučer blizu Pole, radi vrlo lošeg vremena, direktno u polje mina, udario o minu i potonuo.

Od posade se moglo spasiti samo jednog čovjeka.

Jedan čovjek od posade bio je izvaden iz mora kao lješina.

Mjesto nesreće bilo je bez ikakva rezultata od više brodova pretraženo.

Potonule ladje.

LONDON, 20. siječnja. Patruljni čamac „Ghar“ sa čitavom posadom potonuo je kod visočja Deal.

Četiri belgijske ribarske ladje, koje su u subotu bile odvučene u Dover, otrgnute su. Bojazan je da su potonule.

Lloyds saznaće, da se je obalni parobrod „Motor“ nasukao, a posada broda potopila.

Šibenik, 20. siječnja.

Za ublaženje cenzure. Tajni savjetnik Nješčova Veličanstva dr. Exner predložio je u glavnoj skupštini obrtničkog društva Donje Austrije, da se upravo vijeće istog društva zauzme krovne u svrhu, da se cenzura novina ublaži i da se ograniči na strogo potrebne vojničke stvari. Predlog je primijenjeno jednoglasno i u živo plješkanje. „Neue Freie Presse“ krije podupire Exnerov predlog, izlučujući kako je cenzura novina, koja ide preko stanovite mjere, škodna i za državne interese, te zahtjeva da se sa novinama u Austriji postupa barem onako liberalno, kako se postupa u Ugarskoj.

Razumije se samo po sebi, da je predlog dr. Exnera obječuju prihvatićemo. Ovo je tu nužnije, što izgledaju krunovne ove polimonalirke, kao „quantité negligable“, dočim je u Zgarskoj sloboda štampanja dozvoljena u velikoj mjeri.

Bilježimo ga kuriozum, da je u njenom listu zaprijenjena vijest o potankostima junakog dječa „U XII“. a da je tu istu vijest slobodno donjela „Smotha“; da je na nju zaprijenjeno, ja se je Radetzky povratio u Polj, dočim su to druge novine, pa i zadarčke, nesmetano donjela. Nama se plijene i stvari, koje izlaze slobodno u bečkim i gradačkim novinama, a da ne govorimo o zaprijenjili vijesti i članaka prenješenih iz novina zagrebačkih. A sve ove novine nesmetano dolaze u Šibenik, slobodno se prodavaju i čitaju svakog, tečaju slovodno u drugim novinama, koje se šire na stotine i hiljade primjeraka po Dalmaciji.

Da je ovakav postupak steta po državne interese, odsakće samo po sebi, jer, ako ne ništa drugo, ono će u čitalačkoj publici Dalmaciju tako temelju sumnja, da smo mi inferiorni i narodno i kulturno, a to hrvatski narod mora ogorčenjem od sebe odbiti.

Mi smo još jednomo ustali za pojednostavljenje cenzure, a to hoće i sam tajni savjetnik dr. Exner, kada je predložio, a skupština obrtničkog društva Donje Austrije prihvatala, neka bi se uznastoja, da se cenzura novina ublaži i ograniči na strogo potrebne vojničke stvari.

Ako se tako ne provede, onda će ono slobodno razširjivanje gradačkih, bečkih, zagrebačkih, peštaških i drugih novina izgledati kao stupica dalmatinskog novinstva.

Drago nam je, da je tajni savjetnik dr. Exner poduzeo inicijativu, te se nadamo, kada je već vanjskih cenzura vijesti i komentare o tome propustila, da će i naša cenzura dozvoliti razpravu o tome predlogu, kao i iznašnja materijala na spodnjem.

Nije nam svećedno kao narodu od vječeva kraljevskim i dinastičkim, da se izjavljeni govori Khuenha ili Tisse, puni uvjeda za sve narode Habsburške Monarhije, osim za Magiare, mogu nesmetano publikirati i stampati Cislajtanije, a da ovaj nije dozvoljen na uvrjede niti reflektirati.

Engleska politika.

II.

Engleski odnosa prama Turško posebno je poglavje sebičnog spletka. Dugo je vremena morao Turčin slušati i vjerovati da ga je Englez riješio gotove smrti pred Rusijom i da stoga, obzirom na trgovinu kao što je nutarnju upravu i vojništvo, ima se podati njegovom uplivu. Za ministarstva Gladstonova stala je odisati druga para. Toliko smo puta čuli odlučne vladine izjave iz Engleske, da treba oslobođiti kršćanske narode, ispod turskog jarma; pisalo se i govorilo mnogo o turskoj okrutnosti, vladinoj nesposobnosti i o potrebi nutarnjih preokreta. Kršćanski narodi u Turškoj stali se obraćati u London, da bi otale dobili pomoći. Englez je imao za nje lijepe besede i tu i tamo kakvu malu droptinju, ali više ništa. Prečesto se čuo izgovor, da Englez, koji ima sam u Indiji preko 60 milijuna muslimana, nemože pregorjeti njihova čuvstva i nastupiti protiv Turškoj. Možda je ipak Gladston imao sam toliko kršćanske saveštive da je vodio svoju politiku u prilog kršć. naroda pod Turškom, ali se u zadnje vrijeme to preokrenulo. Sadanj je vanjski ministar Grey samo izjavio, da se engleska politika mora obazirati na muslimane, no kakve akcije u obranu Turške nije bilo opaziti u njegovom djelu. Čuli smo dapače rijeći, da će Englez, obzirom na svoje muslimanske podložnike, u slučaju potrebe braniti muslimansku svetu ziju. Istinski je riječi mješala sa sumnjičenjem i navadnim lažima, eda raspriši što više neprijateljstva protiv Njemačkoj, ne za to da bi opasnost uklonila, nego jedino da dobije, po staroj navadi, što više pomoćnika, koji bi za nju razbijali moć njezinog takmicenja u svjetskoj tigovini. Rusiju je napunila uvjerenjem da je ruskom-japanskom ratu kriva Njemačka; Holandiju i Belgiju je zastrašila da hoće na svaki način preko obojice do Rainskog uša; u tu svrhu posrečilo joj se da predobiće Belgu na svoju stranu i stog je s njom sklopila posebnu pogodbu, koje osobitost nije pričepna službeno, ali se lako odgoneta iz sadašnjih ratovnih događaja. Belgija se nesumljivo obvezala, da u slučaju rata sa Njemačkom stupa na stranu engleskih saveznika, a da ju oni uvijek brane. Švajcarskoj je kazala, da ju Njemačka hoće raskomadati. Skandinaviji sličila je njemačku opasnost, Italiju je odklanjala od Trojnog Saveza, te priljubila k Francuskoj.

(Nastaviti će se.)

KRONIKA.

U Rumunjskoj opaža se veliki preokret u prilog centralnim velevljštima. Bokureščanski „Adeverul“, koji se je dosada borio za savez s Rusijom i nastoja, kako bi sklonio vodeće faktove, da stupe u akciju, donio je na čelu lista izjavu izdavatelja Konstantina Mille-a, koja je pobudila veliku senzaciju. U ovoj izjavi izvodi g. Mille, da žali svoje dosadanje držanje, te smatra mu-

drom i srećnom onu odluku odličnih muževa Rumunjske, da se Rumunjska dosle nije ni u kojem pravcu upela u rat. Drugi list Milice "Diminestra", koji je dosad također vodio rusofiličku politiku, isto će tako promijeniti svoj pravac.

"Novo Vremje" objelodanjuje korespondenciju "Nugalica" iz Cetinja, koja s jedne strane konstantna neuspjeli crnogorski bombardment Kotor, a s druge strane dokazuje, da su u Crnoj Gori i u Rusiji posve nezadovoljni s francuskim pomoci. "Nugalica" izjavljuje, da je dosadašnje bombardiranje bez ikakvog realnog značenja. Utvrđenjem ravnog gospodari austrijska mornarica, koju crnogorski topnito ne može doseći.

Bavarski su vojnici u mjesecu prosinca 1914. poslali sa bojnog polja svojim kućama ukupno 7 milijuna maraka (8 milijuna 400.000).

Prema vijestima iz Rima 16. ov. mjeseca je potres 30.000 ljudi, koji su usmrceni i 50.000 je ranjen, 4000 što većito što manjih kuća porušeno, a preko 10.000 oštećeno. Šteta iznosi najmanje 100 milijuna franka.

Domaće vijesti.

Povišene obiteljske podpore. Njegovo Veličanstvo je naredilo, da od 1. siječnja 1915. za cijelo vrijeme trajanja mobilizovanog stanja budu povućeni na dvostruku normalni izbor obiteljima zarobljenih gažista i aspiranata gažista; da se obiteljima zarobljenim podoficira aktivnoga stanja odrede obiteljske pristojbe u razmjeru sa izdržavanjem koje pripada suprugi od K. 30. mjesecno; da obitelji izgnubljenih gažista i gažista aspiranata primaju i dalje izdržavanje za žene i djecu, suviše troškove za svjetlo, kuhanje i grijanje za cijelu obitelj.

Povišene obiteljske pristojbe određene za mjesec siječanj 1915. moraju se od likvidacije isplati zajedno sa pristojbinama mjeseca veljače. Ovo povišenje pristojba na nijedan način ne može se promijeniti na vrijeme prije 1. siječnja 1915.

"HRVATSKA MISAO" izlazi čet redovito svaki dan, osim nedjelje i blagdana. Uredničivo pobrinuto se je za opširnu brzojavnu izvještaču, za slike i marmite pomagače. Osobitu pažnju posvetiće list narodnom pitanju, a pratiti će i sva dnevna pitanja.

Preplatnici primat će sve brojeve, a predplata je za one, koji žele da im se list odprema poštom dvaput sedmično, K 14 na godini; a za one, koji hoće da im se list poštom svaki dan šalje, K 21.

Naprijed za "Hrvatsku Misao"!

Grad i okolica.

Prometna statistika 1914. Minule godine promet na Šibenskoj pošti bio je jači nego g. 1913. Brojke, koje donosimo u zaporkama, pokazuju promet 1913.

Kroz god. 1914. poštansko-brzojavni ured u Šibeniku imao je ovaj promet:

Preporučena pisma: predano 157.241 (133.712); razdano 174.433 (128.157); prelistareno 93.428 (84.214).

Novčana pisma i paketi: predano 32.029 (29.993); razdano 54.171 (67.074); prelistareno 17.432 (40.712).

Uputnice: Uplaćeno 41.462 (36.838) komada u iznosu od K 3.197.522.74 (2.393.083 K); isplaćene 28.740 (34.766) komada u iznosu od K 2.362.886.74 (2.455.400 K).

Poštanska Štedionica: uplata 21.965 (24.364) komada u iznosu od K 4.815.774.64 (4.800.508); isplaćena 5.117 (3.145) komada u iznosu od K 1.887.396.75 (1.515.644).

Brzojavke: predano 40.321 (30.003) sapristojbinom od K 40.563.89 (26.307); razdano 32.693 (26.367); proizvanih 74.366 (54.294); službeno predanih 3.501 (2.482); službeno razdanih 1.820 (1.908).

Telefon: mještanski razgovora 77.400 (41.246); interurbanih razgovora 8.347 (534); telefonski proslijedjene brzojavke predate 1.578 (2.925), primljene 1.353 (1.838).

Poštanski nalozi 625 (1.096).
Pouzeća 13.798 (21.611).
Ukupni realni prihodi, t. j. poštanski biljezi i brzojavci, K 135.108.92 (136.097).
Ukupni iznos (gro) blagajne Krune 18.617.582.06 (16.164.482).

Gdje li su zati novine i obična pismo, kojih je dolazilo prešle godine u ogromnoj količini? Pošta ipak, na zadovoljstvo stranaka, svladala sav trud.

Bura brije. Napokon se dugotrajno kišovito vrijeme okrenulo. Jučer i u nešto snažnijih puhuljica očrenulo na buru, koja brije po svih sedam zakona.

Knin-Prijedor

vozni red Šibenicevo Željeznicu valjan
od 10. listopada 1914.

Vlak 2.

Knin	odl. 1 00	pop.
Štrmica	odl. 2 00	"
"	odl. 2 10	"
Tiškovac	odl. 3 10	"
"	odl. 3 20	"
Vaganj	odl. 4 16	"
"	odl. 4 30	"
Hrnjadi	odl. 5 03	"
"	odl. 5 10	"
Drvar	odl. 6 10	več.

P r e n o ē c j e .

Drvar	odl. 6 00	pr.p.
Štrpicer	odl. 6 30	"
"	odl. 6 40	"
Pasjak	odl. 7 08	"
"	odl. 7 10	"
Ostrelj	odl. 7 56	"
"	odl. 8 10	"
Smetica	odl. 9 34	"
"	odl. 9 44	"
Bravško	odl. 11 15	"
"	odl. 11 25	"
Grmeč	odl. 12 29	"
"	odl. 1 18	"
Križanje s vlakom 1.		
Sanica	odl. 2 54	"
"	odl. 3 04	"
Čaplige	odl. 4 06	"
"	odl. 4 40	"
Sauskmost	odl. 4 25	"
"	odl. 4 40	"
Prijedor	odl. 5 50	"

Vlak 1.

Prijedor	odl. 8 30	pr.p.
Sanski most	odl. 9 40	"
"	odl. 10 00	"
Čaplige	odl. 10 17	"
"	odl. 10 20	"
Sanica	odl. 11 27	"
"	odl. 11 40	"
Grmeč	odl. 1 16	pop.
"	odl. 1 30	"
Križanje s vlakom 2.		
Bravško	odl. 2 34	"
"	odl. 2 44	"
Smetica	odl. 4 15	"
"	odl. 4 30	"
Ostrelj	odl. 5 54	"
"	odl. 6 10	"
Pasjak	odl. 6 56	"
"	odl. 6 57	več.
Drvar	odl. 7 48	"
"	odl. 7 00	pr.p.
Kamenica	odl. 7 30	"
"	odl. 7 40	"
Hrnjadi	odl. 8 10	"
"	odl. 8 15	"
Vaganj	odl. 8 48	"
"	odl. 8 58	"
Tiškovac	odl. 9 54	"
"	odl. 10 04	"
Štrmica	odl. 11 04	"
"	odl. 11 14	"
Knin	odl. 12 12	"

Knin-Prijedor km. 232. Cijene II. razred
K 14--III. razred K 9.30.

MLIJEKO: kravljie i ovčje, čisto, naravno i sterilizirano, prodaje po 48 para litar, **Uzorna Mljekarnica J. Drezga.**

Soba sa pokućtvom.
Iznajmljuje se na obali. Nastup odmah. Upitati se u uredništvu lista.

NAJMODERNIJE POSJETNICE

IZRADUJE

U. S. O.

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA U ŠIBENIKU

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA SIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM
(Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OBSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERONOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADUJE POIMENCE POSJETNICE, TROVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TROVAČKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJEĆANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKUE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRSNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA

Da postigneš obilan prirod svoga rada na poljodjelskom polju morati ćeš pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40% Kalijevom soli ili kainiton

15-16% Kalciumcianamidom

16-21% Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži bezplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanica dijeli poučne knjizice o uporabi gnojivja za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cijenje od istoga.

Ova gnojiva dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpaćavaoc, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. :: Šibenik.

(brzognavni naslov GRUBARES — telefon br. 56).

MODE SALON.

Marija Dundić — ŠIBENIK —

Daje na znanje da ima veliki izbor šešira i nakita najnovije vrsti za gospodje i gospodice. Novosti za zimsku sezonu.
Prima popravke uz najumerenije cijene.

10-10

Remington Standard

Jedan milijun pisačih strojeva
u porabi.

Model X i XI.

:: BEZ KONKURENCIJE ::

Podpuno

amerikansko pokućstvo

GLOGOWSKI & Co. - TRST
Piazza della Borsa No. 14 I kat
Telefon br. 17-70.

PREDPLAĆUJTE SE NA
"HRVATSKU MISAO".

JOSIP ZAMOLA

ovašteni dekorativni slikar

:: U ŠIBENIKU ::

Bivši više godina u Trstu nalazi se sada već godinu dana u svom rodom mjestu Šibeniku, gdje je radio kod raznih tvornica i privatnih radnija te kod Pomorskog Okružnog Zapovjedništva.

Preuzima svakovršnu radnju uz vrlo umjerene cijene i najvećom brzinom izvedbe. Preuzima i radnje i izvan Šibenika bez povisice cijene. Dosta je obavijestiti ga jednom otvorenom dopisnicom na gore naznačenu adresu.

Preuzima vožne slikarske radnje po crkvama, kazalištima,

PIO TERZANOVIĆ

TRGOVAC - ŠIBENIK

VELIKA ZALIHA

Rukotvorina, Odiela, Cipela

Galice, sumpora i gume prve
svjetske tvornice

Važno za putnike

U zgodan čas

NAJAM AUTOMOBILA

Iznajmljujem automobil za svako mjesto i dalečinu. Cijene su umjerene te prama pogodbi i prama dalečini. U automobilu ima mesta za 5 osoba i za šofera.

• Vozne karte dobivaju se u dučanu

A. COSOLO

Redovita pruga ŠIBENIK-ZADAR i obratno svakog utorka i nedjelje.